

WOJEWODA OPOLSKI

PSiZ.I.431.12.2020.SH

Opole, dnia 05 sierpnia 2020 r.

**Pan
Jarosław Tkaczyński
Burmistrz Praszki
ul. Plac Grunwaldzki 13
46-320 Praszka**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 18 i 19 czerwca 2020 r. w Urzędzie Miejskim w Praszce przeprowadzona została kontrola kompleksowa w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218)¹ oraz wybranych aktów wykonawczych. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli.

Realizację zadań Gminy Praszka w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Z ustaleń kontroli wynika, że:

- 1) opracowano i realizowany jest gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, jednakże w stosunku do programu stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punkcie 2;
- 2) utworzono i funkcjonuje gminny zespół interdyscyplinarny, jednakże w zakresie jego funkcjonowania stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punktach od 3 do 11;
- 3) prowadzono poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, jednakże stwierdzono w realizacji tego zadania nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punktach od 12 do 26;
- 4) osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w związku z brakiem na terenie Gminy ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, zapewnia się miejsce w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Opolu lub w Domu Samotnej Matki w Opolu.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce nie wskazuje jednoznacznie, że Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

¹ Nazywaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

Niewskazanie w Statucie Ośrodka precyzyjnie przedmiotu działalności skutkuje koniecznością domniemywania zarówno przez instytucje publiczne oraz obywateli, jaki jest przedmiot działalności jednostki.

2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 został przyjęty Uchwałą Nr 313/XXXVII/2013 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 nie jest dostosowany do standardów wyznaczonych przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, tj. m. in.:

- 1) zawiera diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, jednakże opiera się ona jedynie na ogólnych danych liczbowych Komendy Głównej Policji z lat 2010-2012, które dotyczą cyt.:

- *liczby ofiar przemocy domowej z podziałem na kobiety, mężczyzn oraz dzieci,*
- *liczby sprawców przemocy domowej,*

danych z lat 2011-2013 uzyskanych z KP w Praszce, które dotyczą cyt.:

- *liczby przeprowadzonych interwencji domowych,*
- *liczby sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu,*
- *liczby wszczętych postępowań przygotowawczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”,*

oraz danych z lat 2011-2012 uzyskanych z OPS w Praszce, które dotyczą cyt.:

- *liczby wypełnionych Niebieskich Kart z podziałem na służby, które je wypełniły,*
- *liczby ofiar przemocy z podziałem na kobiety, mężczyzn i małoletnich,*
- *liczby osób, którym udzielono wsparcia z tytułu przemocy w rodzinie,*

a tym samym zakres diagnozy jest minimalny i nie uwzględnia innych istotnych obszarów i zagadnień dotyczących problematyki przemocy w rodzinie na terenie gminy;

- 2) nie został zaktualizowany, a tym samym nie uwzględnia wielu obszarów i kierunków działania wyznaczonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 przyjętego uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.;
- 3) nie przedstawia harmonogramu zaplanowanych do realizacji działań;
- 4) nie przedstawia źródeł finansowania programu i nie wskazuje zaplanowanych nakładów finansowych na realizację programu w poszczególnych latach;
- 5) nie zawiera wskaźników, na podstawie których można zmierzyć, czy realizowane w Gminie zadania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przynoszą pozytywne skutki;
- 6) nie zawiera wzoru sprawozdania z realizacji programu.

Powyższe nieprawidłowości powodują, że gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie nie jest skutecznym narzędziem pozwalającym na osiągnięcie zaplanowanych celów, dostosowanym do specyfiki problemu przemocy w rodzinie występującej na terenie gminy.

3. Uchwała Nr 15/III/2010 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania zawiera zapis niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa, tj.

- 1) § 3 ust. 4 uchwały narusza art. 9a ust. 15 ustawy.

Wprowadzenie przez Radę Miejską do uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania zapisu niezgodnego z zapisami ustawy skutkuje naruszeniem zasady legalizmu, zgodnie z którą organy władzy publicznej powinny działać na podstawie i w granicach prawa, a tym samym wszelkie działania organu władzy publicznej muszą być ściśle oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej.

4. Zarządzenie Nr Or.0050.95.2017 Burmistrza Praszki z dnia 4 września 2017 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego do spraw przemocy w rodzinie nie zostało dostosowane do obligatoryjnych wymogów zawartych w art. 9a ust. 3 ustawy, tj. do składu Zespołu interdyscyplinarnego nie został powołany przedstawiciel oświaty i przedstawiciel organizacji pozarządowych.

Nie powołanie do pracy w Zespole interdyscyplinarnym przedstawiciela oświaty i przedstawiciela organizacji pozarządowych jest naruszeniem art. 9a ust. 3 pkt 4 i 6 ustawy, w którym określony został obligatoryjny skład Zespołu interdyscyplinarnego i może skutkować niewłaściwą realizacją zadań określonych w art. 9b ustawy oraz zadań ustalonych przez Radę Miejską w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie bądź zaburzać tą pracę.

5. Burmistrz nie zawarł porozumienia ze wszystkimi instytucjami wymienionymi w art. 9a ust. 3 ustawy, których przedstawiciele obligatoryjnie wchodzi w skład Zespołu interdyscyplinarnego tj. z placówkami oświatowymi, co jest niezgodne z art. 9a ust. 8 ustawy, który stanowi cyt. *Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3 lub 5.*

Nie zawarcie przez Burmistrza porozumień w sprawie funkcjonowania Zespołu interdyscyplinarnego z placówkami oświatowymi formalnie skutkuje naruszeniem art. 9a ust. 8 ustawy, natomiast w sferze organizacyjnej brak porozumienia może prowadzić do trudności w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania Zespołu. Porozumienie jest bowiem dokumentem, który ma na celu uregulowanie m. in.: sposobu reprezentacji, udziału i obecności w posiedzeniach oraz pracach Zespołu i grup roboczych, trybu wyznaczania członka innych które podmioty zawierające porozumienie uznają za zasadne.

6. Nie opracowano regulaminu działania Zespołu interdyscyplinarnego, a regulacje w przedmiocie szczegółowych warunków funkcjonowania Zespołu interdyscyplinarnego zawarte w Uchwale Nr 15/III/2010 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych zasad funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego są niewystarczające.

Zespół interdyscyplinarny działa zgodnie z regulaminem prac Zespołu uchwalonym przez radę gminy zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, który stanowi cyt.: *Rada Gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.* Brak regulaminu prac Zespołu interdyscyplinarnego stwarza problemy w realizowaniu zadań nałożonych na ten Zespół.

7. W pracach Zespołu interdyscyplinarnego brała udział osoba, która nie została powołana w skład Zespołu zarządzeniem Burmistrza Praszki, co jest niezgodne z art. 9a ust. 2 ustawy w związku § 2 ust. 1 i 2 Uchwały Nr 15/III/2010 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Uczestniczenie w posiedzeniach Zespołu interdyscyplinarnego osoby, która nie została powołana w skład Zespołu zarządzeniem Burmistrza Praszki jest niezgodne z art. 9c

ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi, cyt.: *Poza przypadkami wskazanymi w ustawie do dokumentacji wytworzonej przy realizacji zadań, o których mowa w art. 9b, dostęp mają wyłącznie członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych oraz osoby wskazane w ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 5 ust. 1 lit. a) oraz lit. f) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.)². Działanie takie może skutkować niewłaściwym zabezpieczaniem danych osobowych, naruszeniem dóbr osobistych osób objętych procedurą, a także karami finansowymi dla jednostki samorządu terytorialnego w związku z niewłaściwym przetwarzaniem danych.*

8. Dokonano wyboru Przewodniczącego Zespołu interdyscyplinarnego dopiero po roku od dnia powołania Zespołu zarządzeniem Burmistrza Praszki, co jest niezgodne z art. 9a ust. 6 ustawy.

Opóźnienie w wyborze Przewodniczącego Zespołu interdyscyplinarnego mogło doprowadzić do nieprawidłowości w funkcjonowaniu Zespołu, gdyż zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 r. Nr 209, poz. 1245)³ niektóre czynności są zarezerwowane do wykonania jedynie dla Przewodniczącego Zespołu interdyscyplinarnego. Ponadto uczestnicy procedury mogliby podważać zasadność i legalność prowadzonych działań pomocowych i interwencyjnych.

9. Nie zachowywano terminu organizowania posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego określonego w art. 9a ust. 7 ustawy.

Organizacja posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego z odstępem czasowym przekraczającym trzy miesiące stanowi naruszenie art. 9a ust. 7 ustawy i może skutkować nieefektywną realizacją zadań, nałożonych na Zespół zgodnie z art. 9b ust. 1 i 2 ustawy

10. Protokoły z posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego nie zawierają niezbędnych informacji dotyczących realizacji zadań przez Zespół, stosownie do art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

Sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego bez dokładnego wskazywania tematów i problemów omawianych na posiedzeniu przez członków Zespołu interdyscyplinarnego skutkuje niemożnością ustalenia, czy Zespół właściwie realizuje zadania wynikające z ustawy.

11. Grupy robocze powoływała Przewodnicząca Zespołu interdyscyplinarnego, co jest niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy.

Tworzenie grup roboczych przez Przewodniczącego Zespołu interdyscyplinarnego jest niezgodne z art. 9a ust. 10 ustawy, który stanowi cyt.: *Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, a tym samym działanie takie może być podważane przez osoby zainteresowane.*

12. Skład grup roboczych nie był dostosowany do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co jest niezgodne z art. 9a ust. 11 ustawy.

Niedostosowanie składu osobowego grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny, może utrudnić udzielenie kompleksowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie. Ponadto brak

² Nazywane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)”.

³ Nazywane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem”.

zaangażowania w prace grupy roboczej wszystkich wymienionych w ustawie grup specjalistów utrudnia realizację podstawowej zasady pracy z rodziną doznającą przemocy - zasady interdyscyplinarności.

13. Nie zawiadomiono Sądu Rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” są małoletnie dzieci.

Każdorazowe zawiadamianie Sądu Rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” są małoletnie dzieci nie jest obligatoryjne, niemniej niedopełnienie powyższej czynności, może skutkować brakiem poprawy sytuacji dziecka i nieudzieleniem mu odpowiedniej ochrony, tj. sąd: nie przeprowadzi rozmowy wyjaśniającej i ostrzegawczej z rodzicami; nie pouczy rodziców w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej; rodzina nie zostanie poddana nadzorowi kuratora; nie zostanie ograniczona władza rodzicielska lub w przypadku poważnego jej nadużycia albo istnienia trwałych przeszkód w jej pełnieniu nie zostanie ona rodzicom zawieszona lub odebrana.

14. Zawiadomienia o spotkaniu grupy roboczej, które zawierały imię i nazwisko osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (skierowane do przedstawiciela Policji – członka grupy roboczej), odbierała osoba nieuprawniona, co jest niezgodne z art. 9c ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zw. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE).

Przekazanie informacji dotyczących danych rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” osobie nieuprawnionej jest niezgodne z art. 9c ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi, cyt.: *Poza przypadkami wskazanymi w ustawie do dokumentacji wytworzonej przy realizacji zadań , o których mowa w art. 9b, dostęp mają wyłącznie członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych oraz osoby wskazane w ust. 1 pkt 1 i 3 w zw. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE).*

15. Nie dokumentowano przekazania formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Brak adnotacji bądź dokumentu potwierdzającego przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” może wskazywać na to, że nie wręczono go osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia. Oznaczałoby to, że osoba ta nie została odpowiednio poinformowana o sytuacji, w której się znalazła i jakie będą podejmowane dalsze działania. Formularz „Niebieska Karta – B” stanowi ważny element procedury, gdyż informacje w nim zawarte są podstawowym, usystematyzowanym źródłem wiedzy o prawach osoby doznającej przemocy dlatego też wręczenie go osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie powinno zostać udokumentowane, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia.

16. Nie zachowano 3 – dniowego terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” pozostałym członkom Zespołu/grupy roboczej przez Przewodniczącą Zespołu, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia.

Niezachowanie 3 – dniowego terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia może prowadzić do opóźnienia w udzieleniu natychmiastowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie

17. Nie dokumentowano realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez policjanta, przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciela ochrony zdrowia i przedstawiciela oświaty – członków grupy roboczej, wynikających z § 12, 13, 14 i 15 rozporządzenia, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Niedokumentowanie realizacji czynności może wskazywać na to, że zadania w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z § 12, 13, 14 i 15 rozporządzenia nie są realizowane, co z kolei może skutkować brakiem właściwej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby dotkniętej przemocą w rodzinie i jej rodziny, a tym samym niemożnością rzetelnego opracowania indywidualnego planu pomocy. Ponadto pozbawia tę osobę kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, medycznej i pedagogicznej - w tym o formach pomocy dzieciom oraz informacji dotyczącej uprawnienia do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzenia ciała, w przypadku kiedy do takiego zdarzenia dochodzi. Nieudzielenie odpowiedniej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, która zwróciła się o pomoc, wywołać może również syndrom wyuczonej bezradności, co spowoduje, że w sytuacji wystąpienia kolejnego zdarzenia, nie poinformuje o tym żadnej z instytucji, będąc przekonaną, że jest to bezcelowe i nieskuteczne działanie. Zaniechanie powyższych działań przez członków grupy roboczej może prowadzić do zagrożenia zdrowia i życia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz członków jej rodziny. Ponadto nieudzielenie kompleksowej pomocy ofierze przemocy w rodzinie spowodować może u sprawcy tej przemocy poczucie bezkarności, mogące doprowadzić do eskalacji działań przemocowych.

18. Zakończono procedurę „Niebieskie Karty” bez dokonania rozeznania dokładnej sytuacji rodziny objętej tą procedurą i podjęcia odpowiednich działań wynikających z § 16 ust. 1 rozporządzenia.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” bez dokładnego rozeznania sytuacji rodziny objętej tą procedurą i nie podjęcie działań wynikających z § 16 ust. 1 rozporządzenia świadczy o nieprawidłowej realizacji przez Zespół interdyscyplinarny i grupę roboczą zadań nałożonych ustawą oraz rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Skutkiem takich działań może być niewłaściwe rozpoznanie sprawy, a tym samym pozbawieniem ofiary przemocy i jej rodziny jakiegokolwiek pomocy i wsparcia, a w konsekwencji prowadzić do zagrożenia zdrowia i życia tej osoby oraz członków jej rodziny.

19. Zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie grupy roboczej przez Przewodniczącą Zespołu interdyscyplinarnego, co narusza § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

Przywołany § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sposób jednoznaczny wskazuje sposób zapraszania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu to członkowie Zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie Zespołu lub grupy roboczej. Działanie takie ma pokazać osobie, do której jest kierowane, że występującym w jej rodzinie problemem przemocy zajmą się odpowiednie służby, posiadające stosowne kwalifikacje do podejmowania odpowiednich działań w tym zakresie. Tym samym osoba zapraszana otrzymuje jasną informację, że nie jest osamotniona w zaistniałej sytuacji i pomoc jej zostanie zaoferowana przez kompetentne instytucje.

20. Nierzetelnie opracowywano plany pomocy w indywidualnym przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, co stanowi naruszenie § 16 ust. 2 rozporządzenia.

Nierzetelne opracowywanie indywidualnych planów pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny może prowadzić do podejmowania nieadekwatnych działań, które mają na celu udzielenie odpowiedniej pomocy rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

21. Organizowano spotkania grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie w tym samym miejscu, w małym odstępie czasowym, co narusza treść § 17 ust. 2 rozporządzenia.
Organizacja spotkań w ramach procedury „Niebieskie Karty” w trybie niezgodnym z treścią § 17 ust. 2 rozporządzenia, może skutkować ograniczeniem bezpieczeństwa oraz swobody wypowiedzi osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, co stanowi naruszenie § 4 rozporządzenia, zgodnie z którym *rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.*
22. Nie motywowano osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, co narusza § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia.
Niemotywowanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych utrudnia realizację działań, prowadzących do umocnienia i zwiększenia bezpieczeństwa w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”. W konsekwencji może także skutkować ponownym wystąpieniem zjawiska przemocy w danej rodzinie.
23. Nie przeprowadzano rozmów pod kątem nadużywania alkoholu z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w przypadku ustalenia, że nadużywa alkoholu, co narusza § 17 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia.
Nieprzeprowadzanie rozmów z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, pod kątem nadużywania alkoholu lub środków odurzających pozbawia te osoby wiedzy na temat możliwości podjęcia leczenia lub terapii, co w konsekwencji może skutkować dalszym nadużywaniem alkoholu lub środków odurzających.
24. Nie informowano osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, o żadnym kolejnym terminie posiedzenia grupy roboczej, co uniemożliwia jej spotkanie się ze wszystkimi członkami grupy roboczej zajmującej się jej sprawą, a tym samym niewłaściwie są realizowane czynności wynikające z § 16 ust.1 pkt 1-3 rozporządzenia.
Nieinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o żadnym kolejnym terminie posiedzenia grupy roboczej uniemożliwia jej spotkanie się ze wszystkimi członkami grupy zajmującej się jej sprawą. Osoby te nie miały możliwości (poza pierwszym posiedzeniem GR) spotkania się we własnej sprawie z wszystkimi członkami tej grupy. Niezapraszanie tych osób, na kolejne posiedzenia, pozbawia je wiedzy i możliwości wpływu na podejmowane przez GR ustalenia. Ponadto nie wszyscy członkowie grupy posiadają bieżące informacje na temat sytuacji i potrzeb tych osób – bezpośrednio od nich, a to z kolei może powodować u nich poczucie braku podmiotowości we własnej sprawie.
25. Nie informowano osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, o żadnym kolejnym terminie posiedzenia grupy roboczej, co uniemożliwia jej spotkanie się ze wszystkimi członkami grupy roboczej zajmującej się jej sprawą, a tym samym niewłaściwie realizowane są czynności wynikające z § 17 ust. 3 rozporządzenia.
Nieinformowanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, o żadnym kolejnym terminie posiedzenia grupy roboczej, uniemożliwienia jej spotkanie się ze wszystkimi członkami grupy zajmującej się jej sprawą. Osoba ta przez cały okres prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” nie jest konfrontowana z koniecznością wzięcia odpowiedzialności za swoje działania i skutki tych działań, jak

również nie jest rozliczana z zobowiązań, jakie podjęła podczas pierwszego spotkania z grupą roboczą.

26. Protokoły zakończenia procedury „Niebieskie Karty” nie zostały podpisane przez Przewodniczącą Zespołu interdyscyplinarnego, co jest niezgodne z § 18 ust. 2 rozporządzenia.

Podpisywanie protokołów dotyczących zakończenia procedury „Niebieskie Karty” przez Przewodniczącą Zespołu interdyscyplinarnego wynika wprost z § 18 ust. 2 rozporządzenia. W związku z powyższym, brak podpisu Przewodniczącego Zespołu może stanowić o niezakończeniu w sposób formalny procedury „Niebieskie Karty”.

27. Nie powiadamiano wszystkich podmiotów uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” o jej zakończeniu, co narusza § 18 ust. 3 rozporządzenia.

Wszystkie podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskie Karty” działają w oparciu o zasadę współpracy i dlatego też powinny zostać poinformowane o faktycznym powodzie, który był przesłanką do zakończenia procedury i niepodejmowania dalszych czynności w ramach wszczętej procedury – stosownie do § 18 ust. 2 rozporządzenia.

W związku z powyższym, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718).

zalecam:

- 1) **podjęcie działań zmierzających do właściwego określenia w Statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce zadań realizowanych w Ośrodku, zgodnie z wymogami art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;**
- 2) **dostosowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie do obowiązujących aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz standardów określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;**
- 3) **dostosowanie treści i zapisów załącznika do uchwały Nr 15/III/2010 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania do obowiązujących przepisów ustawy oraz rozporządzenia;**
- 4) **dostosowanie zarządzenia Nr Or.0050.95.2017 Burmistrza Praszki z dnia 4 września 2017 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego do spraw przemocy w rodzinie do obligatoryjnych wymogów zawartych w art. 9a ust. 3 ustawy;**
- 5) **zawarcie porozumień w przedmiocie funkcjonowania Zespołu interdyscyplinarnego ze wszystkimi instytucjami wymienionymi w art. 9a ust. 3 lub 5 ustawy;**
- 6) **opracowanie regulaminu działania Zespołu interdyscyplinarnego stosownie do art. 9a ust. 15 ustawy;**
- 7) **dopuszczanie do uczestniczenia w posiedzeniach Zespołu interdyscyplinarnego osób, które zostały powołane w skład Zespołu zarządzeniem Burmistrza, stosownie do art. 9a ust. 2 ustawy;**

- 8) przestrzeganie terminu organizowania posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego określonego w art. 9a ust. 7 ustawy;
- 9) sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego z opisem realizowanych zadań wynikających z art. 9b ust. 1 i 2 ustawy;
- 10) tworzenie grup roboczych przez Zespół interdyscyplinarny, stosownie do art. 9a ust. 10 ustawy;
- 11) dostosowywanie składu grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do art. 9a ust. 11 i 12 ustawy;
- 12) zawiadamianie sądu rodzinnego o tym, że w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” są małoletnie dzieci;
- 13) zawiadomienia o spotkaniu grupy roboczej, które zawierają dane osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, kierowane do członków grupy roboczej, przekazywać jedynie osobom uprawnionym, stosownie do art. 9c ust. 4 ustawy ;
- 14) dokumentowanie działania potwierdzającego wręczenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularza „Niebieska Karta – B”, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 15) przestrzeganie 3 – dniowego terminu przekazania formularza „Niebieska Karta – A” pozostałym członkom Zespołu/grupy roboczej przez Przewodniczą Zespołu interdyscyplinarnego, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia;
- 16) dokumentowanie realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez policjanta, przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciela ochrony zdrowia i przedstawiciela oświaty (członków grupy roboczej) wynikających z § 12, 13, 14 i 15 rozporządzenia, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 17) zakończenie procedury „Niebieskie Karty” każdorazowo po rozeznaniu sytuacji rodziny i podjęciu działań stosownie do § 16 ust. 1 rozporządzenia;
- 18) zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie grupy roboczej zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia;
- 19) rzetelne opracowywanie planów pomocy w indywidualnym przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, stosownie do § 16 ust. 2 rozporządzenia;
- 20) organizowanie spotkań grup roboczych z udziałem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia;
- 21) motywowanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, stosownie do § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia;
- 22) przeprowadzanie rozmów pod kątem nadużywania alkoholu lub środków odurzających z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, w przypadku ustalenia, że nadużywają alkoholu lub zażywają środki odurzające, stosownie do § 17 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia;
- 23) informowanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, o terminach kolejnych posiedzeń grupy roboczej, w celu umożliwienia im spotkania się ze wszystkimi członkami grupy roboczej zajmującej się ich sprawą i właściwej realizacji czynności wynikających z § 16 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia;
- 24) informowanie osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, o kolejnych terminach posiedzenia grupy roboczej, w celu

- umożliwienia im spotkania się we własnej sprawie ze wszystkimi członkami grupy roboczej i właściwej realizacji czynności wynikających z § 17 ust. 3 rozporządzenia;
- 25) podpisywanie przez Przewodniczącą Zespołu interdyscyplinarnego protokołu zakończenia procedury „Niebieskie Karty”, stosownie do § 18 ust. 2 rozporządzenia;
- 26) informowanie wszystkie podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskie Karty” o jej zakończeniu, stosownie do § 18 ust. 3 rozporządzenia.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej i Zdrowia